

Sygn. akt: I C 367/22

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 listopada 2022 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	sędzia Rafał Kubicki
Protokolant:	sekretarz sądowy Agnieszka Grandys

po rozpoznaniu w dniu 24 listopada 2022 r. w Olsztynie na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Bank S.A. w W.

przeciwko A. K. i R. K.

o zapłatę

I. zasądza solidarnie od pozwanych: A. K. i R. K. na rzecz powoda (...) Bank S.A. w W. kwotę 88.554,48 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za okres od 21 marca 2022 r. do dnia zapłaty,

II. zasądza solidarnie od pozwanych: A. K. i R. K. na rzecz powoda (...) Bank S.A. w W. kwotę 9.845 zł tytułem zwrotu kosztów procesu

z ustawowymi odsetkami za opóźnienie za okres od dnia uprawomocnienia się tego orzeczenia o kosztach procesu do dnia zapłaty.

sędzia Rafał Kubicki

I C 367/22

UZASADNIENIE

(...) Bank Spółka Akcyjna W. wniósł o zasądzenie solidarnie od pozwanych A. K. i R. K. kwoty 88.554,48 złotych z odsetkami ustawowymi za opóźnienie za okres od dnia wniesienia pozwu w elektronicznym postępowaniu upominawczym do dnia zapłaty. Wskazał, że w dniu 17 października 2016 roku poprzednik prawny powoda zawarł z pozwanym umowę kredytu numer (...) w wysokości 133.848 złotych. Wobec opóźnienia w spłacie kredytu bank wezwał pozwanych do uregulowania wymagalnego zadłużenia z zagrożeniem wypowiedzenia umowy. Wobec dalszego braku spłaty skierował do pozwanych wypowiedzenie umowy, a całość zobowiązania pozwanych stała się wymagalna. Następnie wniósł pozew w elektronicznym postępowaniu upominawczym. Postępowanie to zostało umorzono i powód dochodzi w ramach kosztów procesu, kosztów tamtego postępowania. Na kwotę objętą pozvem składają się: tytułem niespłaconych kapitału 85504,75 zł, odsetki umowne 2563,62 zł, odsetki umowne za opóźnienie 486,11 zł. Powód wyjaśnił też, że 4.11.2016 roku doszło do połączenia (...) Bank SA wydzieloną częścią banku (...) SA dokonanego w trybie art. 529 § 1 pkt 4 k.s.h.

Odpowiadając na pozew pozwani złożyli dwa jednobrzmiące pisma, w których wniosli o oddalenie powództwa w całości i wskazali, że nie zgadzają się z powództwem co do zasady i wysokości. Zarzucili powodowi, że kwota wynikająca z umowy nie została oddana im do dyspozycji - powód nie złożył żadnych dowodów skazujących na wydanie środków pieniężnych. Ponadto nie doszło do skutecznego wypowiedzenia umowy - powód nie doręczył wezwania do zapłaty i tym samym nie spełnił wymagań ustawowych uprawniającego do złożenia skutecznego wypowiedzenia umowy kredytowej. Z załączonego do pozwu potwierdzenia nadania wynika jedynie, że zostało nadane w dniu 12.07.2021 roku, a brakuje dowodu doręczenia tego pisma. Do pozwu załączone zostało jedynie potwierdzenie odbioru samego wypowiedzenia umowy.

Z wezwania do zapłaty i z wypowiedzenia wynika, że zostały one błędnie zaadresowane. Adres pozwanych został wskazany jako samodzielny numer, to jest wyłącznie jako nr 19A. Adresy pozwanych powinny zawierać nazwę miejscowości wraz z numerem nieruchomości. Dlatego nie można ustalić, od kiedy należy liczyć terminy w jakim pozwana nie pozwany powinni złożyć wniosek o restrukturyzację zadłużenia i od kiedy bank mógł złożyć wypowiedzenie umowy. Ponadto wskazali, że chodzi okres objęty epidemią koronawirusa, kiedy placówki poczty polskiej nie funkcjonowały prawidłowo, dlatego możliwe jest, że doszło do uchybień dotyczących doręczeń. Pozwani zarzucili też błędne sformułowanie wypowiedzenia umowy – ono, nie powinno być dokonywane z zastrzeżeniem warunku. Wypowiedzenie nie daje jasności co do jego sensu. Wynika z niego, że bank wypowiada umowę, a jednocześnie wzywa do spłaty kwestia określenia wysokości w terminie 30 dni. Ponadto skutki wypowiedzenia ustanowienie pod warunkiem rozwiązującym

w przypadku dokonania w okresie wypowiedzenia spłaty zadłużenia przeterminowanego. Z tak sformułowanego oświadczenia powoda nie można wywnioskować, kiedy nastąpią skutki tego wypowiedzenia, a więc kiedy nastąpi ukształtowanie prawa na nowo. Na koniec pozwani podnieśli zarzut niewykazania roszczenia z tytułu opłat prowizji, ponieważ powód nie wskazał, za jakie konkretne czynności, kiedy dokonane oraz na jakiej podstawie naliczył te kwoty. Pozwani złożyli też zarzut przedawnienia części odsetek wymagalnych w okresie 3 lat przed dniem wniesienia pozwu.

W dalszym piśmie procesowym z 19.05.2022 roku pozwani wniosli o „odroczenie rozpoznania sprawy” do czasu wydania przez Sąd Rejonowy w (...) postanowienia w przedmiocie zatwierdzenia warunków układu zawartego pomiędzy pozwanym a wierzycielami w ramach prowadzonego postępowania o zatwierdzenie układu, ewentualnie (w razie uwzględnienia powództwa) o zasądzenie od powoda na rzecz pozwanych kosztów postępowania na podstawie art. 101 k.p.c. - w uzasadnieniu wskazali, że w dniu 2.09.2021 roku w Krajowym Rejestrze Zadłużonych ukazało się obwieszczenie o ustaleniu dnia układowego, a tym samym wobec pozwanego w tym dniu zostało otwarte postępowanie o zatwierdzenie układu prowadzone w oparciu o Prawo restrukturyzacyjne. Wierzytelność przysługująca powodowi weszła do układu z mocy prawa i została ujęta w ramach wykazu wierzycieli, który pozwany przekazał nadzorcy układu przed złożeniem wniosku o obwieszczenie w Krajowym Rejestrze Zadłużonych. Powód zgodził się na propozycję spłaty, która zakładała umorzenie 20% kapitału i umorzenie odsetek oraz innych kosztów, w tym kosztów postępowania. Na podstawie kart do głosowania doszło do zawarcia układu

z wierzycielami. Powód z przyczyn technicznych nie oddał głosu w tym systemie, jednakże na podstawie ogólnych przepisów prawa restrukturyzacyjnego został związany warunkami zawartego układu. 16.05.2022 roku pozwany złożył do Sądu wnioski o zatwierdzenie warunków układu. Postępowanie w tym przedmiocie prowadzone jest przez Sąd Rejonowy w (...) pod sygnaturą akt (...) Pozwani czekają na postanowienie w przedmiocie zatwierdzenie tego układu, a po zatwierdzeniu wierzytelności przysługujące powodowi będą spłacane na warunkach tego układu, a tym samym spór zostanie rozstrzygnięty i wydanie wyroku stanie się zbędne. Pozwani nie dali powodu do wytoczenia powództwa, w związku z czym zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda kosztów postępowania byłoby niesłuszne.

Powód odpowiedział na to pismami z 3.06.2022 i 27.06.2022 roku, odnosząc się do kwestii poruszonych w odpowiedzi na pozew (zakwestionował wszystkie zarzuty pozwanych) oraz wskazał, że zgodnie z art. 276 prawa restrukturyzacyjnego otwarcie postępowania układowego nie wyłącza możliwości wszczęcia przez wierzyciela postępowań sądowych w celu dochodzenia wierzytelności podlegających umieszczeniu w spisie wierzytelności. Koszty postępowania obciążają wszczynającego postępowanie, jeżeli nie było przeszkód do umieszczenia wierzytelności w całości

w spisie wierzytelności. W okolicznościach tej sprawy nie wydano jeszcze postanowienia o zatwierdzeniu układu na wniosek o zatwierdzenie układu pozwani złożyli pod nim wniosenia pozwu w tej sprawie. Orzeczenie sądowe dopiero po zawarciu układu nie może być sprzeczne z treścią takiego układu.

Fakty istotne dla rozstrzygnięcia

Powód wniosł przeciwko pozwanym powództwo o to samo roszczenie najpierw w elektronicznym postępowaniu upominawczym w dniu 14.10.2021 roku (sygnatura (...)). W postępowaniu tym doszło do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, a następnie do wniesienia sprzeciwu przez pozwanych. Postanowieniem z 27.01.2022 roku postępowanie zostało umorzone

w całości wobec skutecznego wniesienia sprzeciwu i utraty mocy nakazu zapłaty.

Dowód: pozew, nakaz zapłaty, sprzeciw i postanowienie k. 11-19

W dniu 17.10.2016 roku pozwani zawarli z poprzednikiem prawnym powoda- bankiem (...) SA w G. umowę kredytu gotówkowego nr (...), mocą której bank udzielił im na okres od 17.10.2016 roku do 17.10.2025 roku kredytu gotówkowego w wysokości 117.000 złotych z przeznaczeniem na cele konsumpcyjne, stanowiącą całkowitą kwotę kredytu, jaką kredytobiorcy mogą w sposób dowolny dysponować po zawarciu umowy, z określeniem prowizji od udzielonego kredytu

w wysokości 16.848 złotych. Z umowy wynikało, że kwota kredytu, która zostanie wypłacona zgodnie z umową i od której bank nalicza odsetki, wynosi 133.848 zł. Kwota 117.000 złotych miała być przelana w formie przelewu na rachunek kredytobiorców podany w umowie. Kredyt oprocentowany jest według stałej stopy procentowej wyrażonej w stosunku rocznym, oprocentowanie to wynosi 7,80%. Kredytobiorcy zobowiązali się do spłaty kredytu z odsetkami i kosztami kredytu w 108 miesięcznych ratach w wysokości 1736,42 zł płatnych do 18. dnia każdego miesiąca, począwszy od 17.11.2016 roku, z zastrzeżeniem, że 1. rata kredytu wynosi 1736,42 zł, a ostatnia 1735,69 zł. Od zadłużenia przeterminowanego bank mógł naliczyć i pobierać odsetki karne według zmiennej stopy procentowej równej wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie, o których mowa w kodeksie cywilnym. W przypadku, gdy kredytobiorcy nie dokona w terminie wskazanym w umowie lub w harmonogramie spłaty należności wynikających z umowy lub z harmonogramu, bank będzie upoważniony do podjęcia czynności windykacyjnych. Wskutek braku terminowej płatności bank może wypowiedzieć umowę, a następnie wnieść o wszczęcie postępowania sądowego i egzekucyjnego. Bank może wypowiedzieć umowę w przypadku niedotrzymania przez kredytobiorców warunków udzielenia kredytu albo w razie utraty przez kredytobiorcę zdolności kredytowej. Okres wypowiedzenia wynosi 30 dni, bank zawiadamia kredytobiorcę o wypowiedzeniu umowy kredytu w formie pisemnej listem poleconym. W przypadku wypowiedzenia umowy kredytobiorcy są zobowiązani do spłaty całości zadłużenia z należnymi odsetkami i prowizjami najpóźniej do ostatniego dnia okresu wypowiedzenia liczonego od dnia doręczenia wypowiedzenia.

Dowód: umowa kredytu z załącznikami k. 20-23

Pierwsze wezwania do zapłaty powód skierował do pozwanych już w pismach

z 2.06.2021 r., wskazując na powstanie w dniu 17.05.2021 r. zaległości w kwocie 1.704,92 zł.

Dowód: wezwania do zapłaty k. 58-59

Następnie powód sporządził kolejne wezwanie do zapłaty - pismo z 9.07.2021 roku adresowane do pozwanego i osobno adresowane do pozwanej, wskazujące jako ich adresy odpowiednio: W. (...) (...)-(...) Ś. oraz (...) (...)-(...) W., wzywające pozwanych do dokonania w terminie 14 dni roboczych liczonych od dnia otrzymania niniejszego dokumentu spłaty zadłużenia przeterminowanego w wysokości 3419,37 zł, które stało się zaległe od 17.05.2021 roku. Bank w piśmie tym poinformował o możliwości złożenia w terminie 14 dni od wniosku o restrukturyzację zadłużenia oraz, że w przypadku nieskorzystania z tych uprawnień umowa zostanie wypowiedziana. Pismo kierowane do pozwanego listem poleconym zostało mu doręczone w dniu 16.07.2021 roku, podobnie jak pismo kierowane do pozwanej. Data doręczenia tych pismem wynika z wydruku danych pocztowych odpowiednich dla wskazanych w wydruku numerów przesyłek poleconych. Pismami z 16.08.2021 roku bank wypowiedział osobno obojgu pozwanym (adresując pisma tak samo jak wezwania do zapłaty) sporną umowę, wskazując, że kwota zadłużenia na dzień wypowiedzenia umowy wynosi

5145,10 złotych. bank wskazał, że jeżeli w okresie wypowiedzenia zostanie dokonana całkowita spłata zadłużenia przeterminowanego, wypowiedzenie stanie się nieskuteczne i umowa będzie kontynuowana na dotychczasowych warunkach. W przypadku nieuregulowania zadłużenia przeterminowanego bądź uregulowania głównie w pełnej wysokości umowa ulegnie rozwiązaniu z upływem okresu wypowiedzenia, a w całość zobowiązań zostanie postawiona w stan wymagalności. Pisma te zostały nadane osobnymi dla pozwanych przesyłkami poleconymi i obie te przesyłki zostały odebrane przez pozwanego R. K. 18.08.2021 roku, co wynika z druków potwierdzenie odbioru.

Dowód: wezwania do zapłaty i wypowiedzenia - karty od 26 do 33

Pismami z 22.09.2021 roku pozwani zostali przedsądowo wezwani do zapłaty zadłużenia wymagalnego wynoszącego 88.164,98 złotych w terminie 7 dni. Pisma zostały wysłane pozwanym osobno przesyłkami poleconymi i zostały im doręczone 24.09.2021 roku, co wynika z w wydruków danych o doręczeniu przesyłek poleconych.

Dowód: przedsądowe wezwania do zapłaty z potwierdzeniami odbioru – k. od 34 do 37

Nie było kwestionowane przez pozwanych, a jednocześnie zostało potwierdzone dokumentem w postaci planu podziału banku, że odpowiednia część banku dzielonego - Banku (...) SA w G., obejmująca sporną w tej sprawie wierzytelność, została przejęta przez bank przejmujący (...) Bank SA w W. (k. 24).

Rozważania

W piśmie procesowym informującym Sąd o toku postępowania układowego pozwani uznali roszczenie powoda, co wynika nie tylko w wyrażnie z treści tego pisma (pozwani użyli sformułowania wręcz mocniejszego: uznanie powództwa), ale

i z podanych w tym piśmie okoliczności wskazujących na to, że przyznają fakt powstania i niewykonania przez nich zobowiązania opisanego w pozwie. Co jeszcze bardziej istotne, pozwany złożył nadzorczy wykaz tych wierzycieli, którym ujął

w całości wierzytelność będącą przedmiotem rozpoznania tej sprawy. Jedynym argumentem pozwanych na tym etapie sprawy stało się oczekiwanie na zatwierdzenie układu w nadziei na to, że wyrok zasądzi nie pełną wierzytelności, lecz wierzytelność po redukcji wynikającej z zatwierdzonego układu. Pozwani nie podtrzymali już wniosku o oddalenie powództwa, a jedyne, o co zwrócili się do Sądu, to „odroczenie rozpoznania sprawy” do czasu rozpoznania wniosku pozwanego o zatwierdzenie układu. Już w tym miejscu trzeba wskazać, że nie było podstaw do uwzględnienia takiego wniosku, ponieważ Kodeks postępowania cywilnego nie przewiduje potrzeby odroczenia rozprawy ani zawieszenia postępowania do czasu rozpoznania wniosku

o zatwierdzenie układu, Wg notatki urzędowej sporządzonej przed wydaniem wyroku (k. 221) wnioski o zatwierdzenie układu pozwanego nie zostały jeszcze rozpoznany. Sąd w procesie o zapłatę wydaje wyrok według stanu rzeczy na datę zamknięcia rozprawy i nie ma uprawnienia ani obowiązku oczekiwania z korzyścią dla jednej ze stron (połączoną z pokrzywdzeniem drugiej) na przyszłe zdarzenia mające

w przyszłości wpłynąć na losy wierzytelności. Dodać do tego trzeba, że układ dotyczy tylko wierzytelności skierowanej przeciwko pozwanemu, a nie przeciwko obojgu pozwanym, co sprawia, że w sprawie dotyczącej pozwanej poruszona tu kwestia pozostaje zupełnie bez znaczenia. Układ i jego zatwierdzenie nie powinny mieć znaczenia dla rozstrzygnięcia zapadłego przeciwko pozwanej.

Zasadniczo uznanie roszczenia przez pozwanych powoduje, że bezprzedmiotowe powinno być postępowanie dowodowe, jednak, skoro postępowanie to już zostało przeprowadzone (kwestia układu i jego zatwierdzenia podniesiona została przez pozwanych w końcowej fazie procesu), można za ostrożności odnieść się do wyników tego postępowania, uznając, że ono w pełni potwierdza istnienie oraz wysokość wierzytelności, która pierwotnie była sporna w tej sprawie. Rolą powoda było wykazanie powstania zobowiązania - i z roli tej powód się wywiązał, dołączając do akt sprawy kompletny materiał dowodowy w postaci umowy kredytu, harmonogramu spłaty (k. od 60), a także wydruku historii rachunku (k. od 71 to 97). Z dokumentów tych wynika w jakich terminach i w jakich kwotach raty powinny być spłacane oraz kiedy doszło do powstania pierwszych zaległości, a także, ile zaległości te ostatecznie wyniosły. Zestawienie tych dokumentów z wezwaniem do zapłaty jest spójne - wskazuje na to, że wezwania do zapłaty

zawierały prawdziwe dane o wysokości zadłużenia, które stało się przeterminowane od 17 maja 2021 r. Dokumenty te zostały wraz z pismem procesowym powoda doręczone pozwanym i nie spotkały się z ich strony z zaprzeczeniem, zatem okoliczności faktyczne z nich wynikające mogą być uznane ostatecznie za bezsporne. Jediną odpowiedzią pozwanym był zarzut dotyczący toku postępowania układowego. W tej sytuacji trzeba uznać, że pozwani przyznali stanowisko faktyczne powoda, a ostatecznie uznali jego roszczenie.

Dowód z przesłuchania stron (konkretnie z zeznań pozwanym) został pominięty zarówno z tej przyczyny (jako bezprzedmiotowy), jak i z powodu niestawiennictwa pozwanym (zostali oni wezwani na rozprawę zanim uznali roszczenie powoda).

Okoliczności sprawy wskazują więc na to, że celem odpowiedzi na pozew było nie rzeczywiste wydanie się w spór, lecz próba opóźnienia wydania wyroku, co należy rozpatrywać w kategoriach nielojalnego zachowania procesowego pozwanym, wykluczającego zastosowanie wobec pozwanym jakichkolwiek dobrodziejstw w zakresie kosztów procesu.

Za ostrożności należy odnieść się zarzutów odpowiedzi na pozew, uznając je za oczywiście już bezzasadne.

Skoro pozwani nie reagowali na wezwania do zapłaty i na wypowiedzenie umowy kredytu, to jasne staje się, że otrzymali kwotę kredytu, ponadto uznaniem otrzymania tej kwoty są spłaty, których pozwani dokonywali do 2021 roku. Zupełnie chybione są zarzuty dotyczące adresowania wezwań do zapłaty oraz trudności z funkcjonowaniem urzędów pocztowych - skoro wszystkie wezwania do zapłaty poprzedzające wypowiedzenie umowy pozwani otrzymali. Poprzez to zupełnie nieistotne stają się niedokładności w adresowaniu przesyłek pocztowych. Istotnie, inaczej nieco adresowane były pisma do pozwanego, a inaczej nieco do pozwanej, ale bezsporne jest, że miejscowość stanowiąca miejsce zamieszkania pozwanym była wskazana jako adres, podobnie jak numer nieruchomości pozwanym. Miejscowość pozwanym nie ma oznaczonych nazwami ulic. W każdym przypadku podana była nazwa miejscowości, kod pocztowy i numer nieruchomości, co dla doręczyciela okazało się wystarczające, skoro dokonywał w każdym przypadku skutecznych doręczeń.

Wbrew zarzutom pozwanym treści wypowiedzenia umowy kredytowej jest jasna. Wypowiedzenie to wskazuje okres wypowiedzenia i zostało poprzedzone wezwaniami do zapłaty spełniającymi wymagania art. 75c Prawa bankowego. Treść wypowiedzenia umowy kredytowej nie jest warunkowa - ona z korzyścią dla kredytobiorców, w sposób jasny i zrozumiały otwiera kredytobiorcom możliwość uniknięcia skutków jednoznacznego wypowiedzenia poprzez dokonanie spłaty zadłużenia. Wypowiedzenie nie zostało dokonane z zastrzeżeniem warunku.

Zarzut dotyczący niewykazania należności z tytułu opłat i prowizji pozostał przez pozwanym nie rozwinięty i ogólnikowy. Umowa kredytu nie ma obowiązku wskazywać, za jakie konkretnie czynności naliczona jest prowizja. Z zarzutu pozwanym i z okoliczności sprawy nie wynika, by prowizja ta wraz z odsetkami przewyższała maksymalne koszty umowy kredytowej regulowane właściwymi przepisami.

Chybiony był też zarzut przedawnienia. Przedawnienie w tej sprawie dotyczyłoby okresu 3 lat na podstawie art. 118 k.c. - w związku z prowadzoną przez powoda działalnością gospodarczą, ale okres ten nie upłynął, skoro do zaległości (wymagalności) doszło dopiero 17 maja 2021 roku, a pozew w postępowaniu elektronicznym wniesiony został mu przez powoda 14.10.2021 roku. Skuteczne wniesienie tego pozwu przerwało bieg przedawnienia.

Odnosząc się na koniec zarzutu trwania postępowania o zatwierdzenie układu należy wskazać, że Sąd podziela w całości argumentację strony powodowej w tym zakresie i podaną tam podstawę prawną. Skoro w dacie zamknięcia rozprawy układ nie został jeszcze zatwierdzony, wierzytelność nie podległa jeszcze redukcji i została zasądzona w całości na podstawie artykuł 69 prawa bankowego wraz z odsetkami na podstawie art. 481 § 1 i 2 k.c., których bieg i wysokość nie były przez pozwanym kwestionowane. Prawo restrukturyzacyjne nie tamuje biegu już wszczętych postępowań sądowych o zapłatę.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., doliczając do kosztów procesu poniesionych przez powoda w niniejszej sprawie (opłata od pozwu, opłata od pełnomocnictwa i wynagrodzenie radcy prawnego wg stawki minimalnej) koszty upominawczego postępowania elektronicznego i nie widząc możliwości ani potrzeby zastosowania przepisów szczególnych prowadzących do odstąpienia od obciążania pozwanych kosztami procesu czy też do zasądzenia tych kosztów na rzecz pozwanych. Powód ma rację wskazując, że data wniesienia pozwu jest wcześniejsza niż data wszczęcia przez pozwanego postępowania układowego.

sędzia Rafał Kubicki